

DECIZIA nr. 90 din 17 martie 2025

referitoare la includerea indemnizației de hrană pentru concediul medical, pentru concediul de studii și formare profesională, pentru concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din cadrul zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior

EMITENT • ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Publicat în **MONITORUL OFICIAL nr. 361 din 24 aprilie 2025**

Data intrării în vigoare 24-04-2025

Dosar nr. 2.345/1/2024

Mariana Constantinescu	- vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție - președintele completului
Adina Georgeta Ponea	- pentru președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	- președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	- președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Andreia Liana Constanda	- judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	- judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	- judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	- judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	- judecător la Secția I civilă
Mirela Polițeanu	- judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	- judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	- judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Sandu-Necula	- judecător la Secția a II-a civilă
Mărioara Isailă	- judecător la Secția a II-a civilă
Ionel Barbă	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Maria Hrudei	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Vasile Bîcu	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	- judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 2.345/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor [art. 520 alin. \(8\) din Codul de procedură civilă](#) și ale [art. 35 alin. \(1\) din Regulamentul](#) privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin [Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023](#), cu modificările și completările ulterioare ([Regulamentul](#)).
2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.
3. La ședința de judecată participă doamna Oana Cristina Popescu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul [art. 36 din Regulament](#).
4. Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 3.119/117/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.
5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților; părțile nu au depus puncte de vedere asupra raportului.
6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus, prin Încheierea din 23 septembrie 2024, în Dosarul nr. 3.119/117/2023, în temeiul [art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#) privind unele măsuri pentru soluționarea proceselor privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a proceselor privind prestații de asigurări sociale, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu asupra chestiunilor de drept anterior menționate, de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze.

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 24 octombrie 2024, cu nr. 2.345/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit la 17 martie 2025.

II. Normele legale incidente, la data formulării acțiunii

9. [Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare ([Legea-cadru nr. 153/2017](#))

Art. 18:

Alin. (1) „Începând cu 1 decembrie 2018, ordonatorii de credite acordă obligatoriu, lunar, indemnizații de hrană reprezentând a 12-a parte din două salarii de bază minime brute pe țară garantate în plată, cu excepția personalului Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Justiției - Administrația Națională a Penitenciarelor, Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază și Serviciului de Telecomunicații Speciale, precum și a personalului poliției locale care, potrivit legii, beneficiază de drepturi de hrană în temeiul [Ordonanței Guvernului nr. 26/1994](#) privind drepturile de hrană, în timp de pace, ale personalului din sectorul de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, republicată, cu modificările și completările ulterioare”.

Alin. (2) „Indemnizațiile de hrană prevăzute la alin. (1) se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat în luna anterioară, cu încadrarea în prevederile [art. 25 alin. \(1\)](#).”

10. [Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată](#), cu modificările și completările ulterioare ([Legea nr. 53/2003](#) sau [Codul muncii](#)):

Art. 150 alin. (1) „Pentru perioada concediului de odihnă salariatul beneficiază de o indemnizație de concediu, care nu poate fi mai mică decât salariul de bază, indemnizațiile și sporurile cu caracter permanent cuvenite pentru perioada respectivă, prevăzute în contractul individual de muncă.”

11. [Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 5.559/2011](#) pentru aprobarea [Normelor metodologice](#) privind efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic din învățământ, în vigoare de la 13 octombrie 2011 până la 11 iulie 2021, fiind abrogat și înlocuit prin [Ordinul nr. 4.050/2021](#) ([Ordinul nr. 5.559/2011](#))

Art. 10 din anexa la ordin

(1) Pe durata concediului de odihnă cadrele didactice au dreptul la o indemnizație calculată în raport cu numărul zilelor de concediu înmulțite cu media zilnică a salariului de bază, a sporului de vechime și, după caz, a indemnizației de conducere, luate împreună, corespunzătoare fiecărei luni calendaristice în care se efectuează zilele de concediu. În cazul în care concediul de odihnă se efectuează în cursul a două luni consecutive, media veniturilor se calculează distinct pentru fiecare lună în parte.

(2) Media zilnică a veniturilor se stabilește în raport cu numărul zilelor lucrătoare din fiecare lună în care se efectuează zilele de concediu de odihnă.

(3) În calculul indemnizației concediului de odihnă acordat cadrelor didactice se iau în considerare și drepturile salariale care se acordă cu caracter permanent.

(4) Pentru cadrele didactice încadrate cu fracțiuni de normă indemnizația de concediu se calculează avându-se în vedere drepturile salariale corespunzătoare, cuvenite pentru fracțiunea de normă sau fracțiunile de normă care se iau în calcul.

(5) Indemnizația de concediu de odihnă se plătește cu cel puțin 5 zile înaintea plecării în concediu.

12. [Ordinul ministrului educației nr. 4.050/2021](#) pentru aprobarea [Normelor metodologice](#) privind efectuarea concediului de odihnă al personalului didactic de predare, de conducere, de îndrumare și control și al personalului de cercetare din învățământul de stat ([Ordinul nr. 4.050/2021](#))

Art. 8 alin. (1) din anexa la ordin „Pe durata concediului de odihnă cadrele didactice au dreptul la o indemnizație calculată în raport cu numărul zilelor de concediu corespunzătoare fiecărei luni calendaristice în care acestea se efectuează. În cazul în care concediul de odihnă se efectuează în cursul a două luni consecutive, media veniturilor se calculează distinct pentru fiecare lună în parte. Indemnizația de concediu de odihnă nu poate fi mai mică decât salariul de bază, sumele compensatorii, indemnizațiile, sporurile și majorările cu caracter permanent - inclusiv cele care nu sunt incluse în salariul de bază - pentru perioada respectivă. Aceasta reprezintă media zilnică a drepturilor salariale mai sus menționate, corespunzătoare fiecărei luni calendaristice în care se efectuează concediul de odihnă, multiplicată cu numărul zilelor de concediu.”

III. Expunerea succintă a procesului

13. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Cluj la data de 14 iunie 2023, reclamantii persoane fizice, în contradictoriu cu pârătele instituții publice, au solicitat instanței:

– obligarea pârătelor la recalcularea indemnizațiilor de concediu de odihnă, începând cu data de 1.01.2019 și până la data rămânării definitive a hotărârii din acest dosar, prin includerea în cuantumul acestora a indemnizației de hrană și la plata diferențelor dintre indemnizațiile de concediu cuvenite și cele plătite, actualizate cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale remuneratorii și penalizatoare, calculată de la data scadenței și până la data plății efective;

– obligarea părților la recalcularea indemnizațiilor de hrană, începând cu data de 1.01.2019 și până la data rămânării definitive a hotărârii din acest dosar, prin includerea indemnizațiilor de hrană și pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior și obligarea părților la plata către reclamant a diferențelor dintre indemnizațiile de hrană cuvenite și cele plătite, actualizate cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale remuneratorii și penalizatoare, calculată de la data scadenței și până la data plății efective;

– obligarea părților la recalcularea indemnizațiilor de concediu medical, concediu pentru studii și de formare profesională și concediu pentru îngrijirea și creșterea copilului, începând cu data de 1.01.2019 și până la data rămânării definitive a hotărârii, prin includerea în cuantumul acestora a indemnizației de concediu de odihnă și a indemnizației de hrană neplătite solicitate la capetele 1 și 2 de cerere, și la plata diferențelor dintre indemnizațiile de concediu cuvenite și cele plătite, actualizate cu rata inflației la data plății, precum și la plata dobânzii legale remuneratorii și penalizatoare, calculată de la data scadenței și până la data plății efective;

– obligarea părților la calcularea indemnizațiilor pentru toate formele de concediu și zile libere suplimentare menționate anterior pentru viitor, începând cu data introducerii acțiunii, prin includerea indemnizației de hrană conform: [art. 18 alin. \(1\) și \(2\) din Legea-cadru nr. 153/2017](#), [art. 150 alin. \(1\) din Codul muncii](#), [art. 10 din anexa la Ordinul nr. 5.559/2011](#) și [art. 8 alin. \(1\) din anexa la Ordinul nr. 4.050/2021](#).

14. Prin Încheierea din 23 septembrie 2024, Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, și suspendarea judecării până la soluționarea sesizării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării

15. Instanța de trimitere a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, în raport cu dispozițiile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), având în vedere că obiectul acțiunii de față este reprezentat de pretenția de acordare a mai multor drepturi de natură salarială.

16. Tribunalul Cluj a reținut că, asupra chestiunilor de drept și de a căror lămurire depinde soluționarea pe fond a prezentei cauze, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu formează obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării

17. Opinia instanței cu privire la problema de drept a cărei interpretare se solicită este că un răspuns afirmativ poate fi dat exclusiv în privința zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, nu și în ceea ce privește zilele pentru concediul medical, pentru concediul de studii și formare profesională, pentru concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului.

18. În argumentare, se reține că indemnizația de hrană nu ar trebui inclusă în calculul indemnizației de concediu a personalului contractual plătit din fonduri publice și a funcționarilor la stat, deoarece nu este calificată prin lege, ca spor.

19. Pe de altă parte, respectând principiul simetriei, prin [Decizia nr. 13 din 16 septembrie 2024](#) cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor [art. 150 din Legea nr. 53/2003](#), [art. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 250/1992](#), [art. 22 din Ordonanța Guvernului nr. 6/2007](#), [art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 10/2008](#), în ceea ce privește indemnizația de hrană reglementată de [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#), Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a stabilit că, „În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor [art. 150 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, republicată](#), cu modificările și completările ulterioare, [art. 7 din Hotărârea Guvernului nr. 250/1992](#) privind concediul de odihnă și alte concedii ale salariaților din administrația publică, din regiile autonome cu specific deosebit și din unitățile bugetare, republicată, cu modificările ulterioare, [art. 22 din Ordonanța Guvernului nr. 6/2007](#) privind unele măsuri de reglementare a drepturilor salariale și a altor drepturi ale funcționarilor publici până la intrarea în vigoare a legii privind sistemul unitar de salarizare și alte drepturi ale funcționarilor publici, precum și creșterile salariale care se acordă funcționarilor publici în anul 2007, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 232/2007](#), cu modificările ulterioare, [art. 23 din Ordonanța Guvernului nr. 10/2008](#) privind nivelul salariilor de bază și al altor drepturi ale personalului bugetar salarizat potrivit [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2000](#) privind sistemul de stabilire a salariilor de bază pentru personalul contractual din sectorul bugetar și personalului salarizat potrivit [anexelor nr. II și III la Legea nr. 154/1998](#) privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, precum și unele măsuri de reglementare a drepturilor salariale și a altor drepturi ale personalului contractual salarizat prin legi speciale, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 177/2008](#), cu modificările și completările ulterioare: Indemnizația de hrană reglementată de [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, nu intră în baza de calcul al indemnizației de concediu de odihnă cuvenite personalului contractual plătit din fonduri publice și funcționarilor publici”.

20. În cauză, fiind vorba despre alte concedii ale salariaților, Tribunalul Cluj apreciază că este aplicabil raționamentul deciziei antereferite, spre deosebire de situația zilelor libere suplimentare din categoria zilelor

lucrătoare care se recuperează ulterior, care sunt, în mod efectiv, zile lucrate și pentru care, în temeiul legii, angajatului i se cuvine acordarea acestei norme.

VI. Punctul de vedere al părților

21. Părțile nu și-au exprimat punctul de vedere cu privire la problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

22. Din răspunsurile trimise de instanțele naționale s-au conturat mai multe orientări jurisprudențiale:

23. Printr-o primă opinie s-a apreciat că indemnizația de hrană se încadrează în rândul veniturilor salariale cu caracter permanent, în funcție de care se calculează indemnizația de concediu (Tribunalul Covasna, Tribunalul București, în categoria Secției a II-a contencios administrativ și fiscal).

24. În motivarea acestei orientări, s-a reținut că indemnizația de hrană face parte din baza de calcul al indemnizației cuvenite pe perioada concediului de odihnă, astfel încât reclamanta trebuie să beneficieze și pe durata concediului de odihnă de aceleași drepturi bănești, în caz contrar ajungându-se la o diminuare a veniturilor, care este contrară principiilor desprinse din jurisprudența Uniunii, aceleași considerente fiind avute în vedere și pentru concediul medical, concediul pentru studii și formare profesională și concediul pentru îngrijirea copilului bolnav.

25. Printr-o altă opinie s-a reținut netemeinicia pretențiilor, pe motiv că indemnizația de hrană se acordă doar pentru acele intervale în care salariatul lucrează; deși este un drept lunar, se acordă proporțional cu timpul efectiv lucrat (Tribunalul București, în cadrul Secției a II-a contencios administrativ și fiscal, Curtea de Apel Galați).

26. Prin a treia opinie s-a apreciat că este necesară includerea indemnizației de hrană doar pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, în restul cazurilor nefiind întemeiată calcularea indemnizațiilor cu includerea indemnizației de hrană (Tribunalul Maramureș).

27. Judecătorii instanțelor naționale și-au exprimat opinia teoretică, în sensul că indemnizația de hrană nu poate fi inclusă în quantumul indemnizațiilor pentru concediu medical, concediu de studii și formare profesională, concediu pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, întrucât, astfel cum a reținut și Înalta Curte de Casație și Justiție, în considerentele [Deciziei nr. 13/2024](#) - „noțiunea de «indemnizație» este folosită de legiuitorul român pentru a defini drepturi bănești cu un regim juridic diversificat, printre care și cel pentru hrană, cu rol de protecție socială, acordat exclusiv pe perioada executării sarcinilor de serviciu.” (Tribunal Teleorman).

28. La nivelul Tribunalului Ilfov, magistrații au apreciat că un răspuns afirmativ poate fi dat exclusiv în privința zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, nu și în ceea ce privește concediul medical, concediul de studii și formare profesională, concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului. Indemnizația de hrană nu ar trebui inclusă în calculul indemnizației de concediu a personalului contractual plătit din fonduri publice și a funcționarilor la stat, deoarece nu este calificată prin lege ca spor.

29. La nivelul Tribunalului Buzău, opinia judecătorilor a fost în sensul că la calculul indemnizațiilor pentru concediu medical, concediu de studii și formare profesională, concediu pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior se include indemnizația de hrană.

30. Opinia judecătorilor Secției de conflicte de muncă și asigurări sociale a Curții de Apel Iași este în sensul că drepturile referite sunt reglementate distinct, au naturi juridice diferite și regim legal diferit. Astfel, indemnizațiile de concediu medical și cele pentru îngrijirea și creșterea copilului sunt indemnizații de asigurări sociale de sănătate reglementate de [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005](#), iar baza de calcul se determină ca medie a veniturilor brute lunare din ultimele 6 luni din cele 12 luni din care se constituie stagiul de asigurare până la limita a 12 salarii minime brute pe țară lunar, pe baza cărora se calculează contribuția asiguratorie pentru muncă, cu referire la [art. 7 lit. m\) din Legea-cadru nr. 153/2017](#), care definesc venitul salarial al personalului din sectorul bugetar, în sensul că indemnizația de hrană face parte din venitul salarial, astfel că indemnizațiile de asigurări sociale se determină prin aplicarea procentului prevăzut de lege la baza de calcul la media veniturilor brute lunare.

31. Indemnizația de concediu de studii și formare profesională, în ipoteza concediului plătit, se determină potrivit [art. 150 din Codul muncii](#).

32. În ceea ce privește dreptul intitulat „indemnizația pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior” s-a apreciat că ceea ce se dispută este modalitatea de determinare a drepturilor salariale lunare, respectiv acordarea indemnizației de hrană în aplicarea dispozițiilor [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#).

33. Judecătorii Tribunalului Iași și-au exprimat opinia în sensul că un răspuns afirmativ poate fi dat exclusiv în privința zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, dar nu și în ceea ce privește concediul medical, concediul de studii și formare profesională, concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului, aceasta deoarece indemnizația de hrană nu ar trebui inclusă în calculul indemnizației de concediu a personalului contractual plătit din fonduri publice și a funcționarilor de la stat, deoarece nu este calificată prin lege ca spor, cu referire la [Decizia nr. 13/2024](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, apreciind că raționamentul este aplicabil și la speța de față, pentru că spre deosebire

de situația zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare, care se recuperează ulterior, sunt, în mod efectiv zile lucrate și pentru care, în temeiul legii angajatului i se cuvine acordarea acestei norme.

34. Opinia judecătorilor de la Tribunalul Vaslui a fost în sensul includerii indemnizației de hrană la calculul indemnizațiilor pentru concediile sus-menționate, raționamentul fiind similar cu cel al includerii indemnizației de hrană în calculul indemnizațiilor de concediu de odihnă.

35. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că, la nivelul Secției judiciare, nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii asupra problemei de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

36. Pot prezenta relevanță pentru soluționarea sesizării următoarele:

37. Decizia nr. 13 din 16 septembrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1052 din 21 octombrie 2024, prin care a fost admis recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și s-a stabilit că:

Indemnizația de hrană reglementată de art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, nu intră în baza de calcul al indemnizației de concediu de odihnă cuvenite personalului contractual plătit din fonduri publice și funcționarilor publici.

38. Decizia nr. 67 din 28 octombrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1288 din 19 decembrie 2024, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Tribunalul Constanța - Secția I civilă în dosarele nr. 2.335/118/2024* și nr. 1.358/118/2024, în vederea dezlegării următoarelor chestiuni de drept:

Dacă la calculul indemnizațiilor de concediu de odihnă, medical, zilelor de învoire plătită, incapacitate temporară de muncă și oricăror alte concedii plătite acordate salariaților din sistemul Administrației Naționale a Penitenciarelor se iau în calcul sau nu și sporurile de care beneficiază salariații, cum ar fi sporul de condiții grele, condiții vătămătoare, spor izolare, spor de noapte, spor de pază și supraveghere, compensațiile de risc /pericol

respectiv

Dacă la calculul indemnizației de concediu acordate cadrelor didactice, didactice auxiliare și nedidactice pentru perioada 1 ianuarie 2019-30 iunie 2023 se include sau nu și indemnizația de hrană acordată acestora.

39. Decizia nr. 56 din 21 octombrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1246 din 11 decembrie 2024, prin care au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Tribunalul Giurgiu - Secția civilă în Dosarul nr. 321/122/2024 și de Curtea de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 2.619/117/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept vizând recalcularea indemnizațiilor de concediu de odihnă prin includerea în baza de calcul a indemnizației de hrană de care au beneficiat reclamanții funcționari publici.

40. Decizia nr. 77 din 18 noiembrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 31 din 15 ianuarie 2025, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Giurgiu - Secția civilă în Dosarul nr. 56 /116/2023, în privința pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „Dacă, în interpretarea dispozițiilor **Hotărârii Guvernului nr. 65/2003** și ale **Ordinului M.A.I. nr. 136/2017**, acordarea contravalorii financiare a normei de hrană 12B are aplicabilitate generală sau doar cu titlu de excepție, în unitățile unde nu există posibilități de distribuire în natură, iar pentru personalul care își desfășoară activitatea în ture, alocarea la suplimentul 12B se realizează doar pentru perioada în care își desfășoară efectiv activitatea?». Admite sesizarea conexă formulată de Curtea de Apel Cluj - Secția a III-a contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 838/84/2023, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că: în interpretarea și aplicarea **Hotărârii Guvernului nr. 65/2003** și ale **Ordinului M.A.I. nr. 136/2017**, brigăzile de combatere a criminalității organizate fac parte din structura Inspectoratului General al Poliției Române.“

41. Decizia nr. 94 din 25 noiembrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 17 ianuarie 2025, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Constanța - Secția I civilă în Dosarul nr. 5.164/118/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă indemnizația de hrană reglementată de art. 18 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, se acordă și asistenților personali ai persoanelor încadrate în grad de handicap grav, angajați cu contract individual de muncă încheiat

cu unitățile administrativ-teritoriale, prin primar/primărie, și, în caz afirmativ, dacă această indemnizație se acordă începând cu data de 1 ianuarie 2019.

42. Dosarul nr. 2.004/1/2024 care a fost soluționat prin [Decizia nr. 99 din 25 noiembrie 2024](#), în sensul:

Respinge, ca inadmisibile, sesizarea formulată de Curtea de Apel Brașov - Secția contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 3.836/62/2022 și sesizarea formulată de Curtea de Apel Ploiești - Secția de contencios administrativ și fiscal în Dosarul nr. 4.591/105/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă norma de hrană nr. 6 și norma de hrană nr. 12 sub forma suplimentului B sunt datorate în baza ordinelor ministrului apărării naționale nr. 97/2018, nr. 83/2023, nr. 78/2020 și nr. 35/2022 sau se impune aplicarea cu prioritate a dispozițiilor din [ordonanțele de urgență ale Guvernului nr. 114/2018](#) privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, [nr. 1/2020](#) privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, [nr. 130/2021](#) privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative și [nr. 168/2022](#) privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

Decizia nu a fost încă publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I*).

*) [Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 99 din 25 noiembrie 2024](#) a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 199 din 6 martie 2025.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

Asupra admisibilității sesizărilor

43. Temeiul de drept al prezentelor sesizări îl constituie prevederile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), iar domeniul de reglementare al acestui act normativ, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 559 din 14 iunie 2024, este conturat expres prin dispozițiile [art. 1](#), ordonanța de urgență aplicându-se în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor salariale ori de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau/și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, precum și în procesele privind stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea /revizuirea drepturilor la pensie sau/și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice, indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze.

44. În această materie se instituie o procedură specială privind sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, sens în care, prin [art. 2 alin. \(1\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), se prevede: „Dacă în cursul judecării proceselor prevăzute la [art. 1](#), completul de judecată investit cu soluționarea cauzei în primă instanță sau în calea de atac, verificând și constatând că asupra unei chestiuni de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și aceasta nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

45. Rezultă că aceste prevederi se aplică cu prioritate în raport cu dispozițiile [art. 519-521 din Codul de procedură civilă](#), potrivit principiului specialia generalibus derogant, urmând a se completa însă, în mod corespunzător, cu prevederile dreptului comun, [Codul de procedură civilă](#), astfel cum se și statuează expres prin [art. 4 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), conform căruia „Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se completează cu cele ale [Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată](#), cu modificările și completările ulterioare, precum și cu celelalte reglementări aplicabile în materie”.

46. De altfel, trebuie subliniat că legiuitorul delegat a ținut cont, la adoptarea acestui nou act normativ, potrivit principiilor prezentate în preambulul acestuia, de „configurația actuală a mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept și de efectul obligativității hotărârii pe care o pronunță Înalta Curte de Casație și Justiție, în deplin acord cu îndatorirea sa constituțională de asigurare a aplicării și interpretării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești din România”, apreciindu-se că, în raport cu coordonatele acestui mecanism, aplicarea acestor noi norme legale cu caracter special poate influența pozitiv activitatea instanțelor judecătorești, „în condițiile în care, încă dintr-o etapă incipientă, s-ar asigura clarificarea unor chestiuni dificile de drept”.

47. Prin urmare, în contextul normativ expus, procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile presupune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții de admisibilitate a sesizării:

- (i) existența unei cauze în curs de judecată, în primă instanță sau în calea de atac;
- (ii) cauza să fie dintre cele prevăzute limitativ la [art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), indiferent de natura și obiectul proceselor, de calitatea părților ori de instanța competentă să le soluționeze,

respectiv litigiul să vizeze fie stabilirea și/sau plata drepturilor salariale/de natură salarială ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv cele privind obligarea la emiterea actelor administrative sau privind anularea actelor administrative emise pentru acest personal sau și cele privind raporturile de muncă și de serviciu ale acestui personal, fie stabilirea și/sau plata drepturilor la pensie, inclusiv cele rezultate din actualizarea/recalcularea /revizuirea drepturilor la pensie sau și cele privind alte prestații de asigurări sociale ale personalului plătit din fonduri publice;

(iii) existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;

(iv) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

48. Cu privire la prima parte a întrebării, în sensul dacă la calculul indemnizațiilor pentru concediul medical, pentru concediul de studii și formare profesională, pentru concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului se include sau nu indemnizația de hrană, verificându-se întrunirea acestor cerințe legale în raport cu elementele sesizării, rezultă că ele se regăsesc doar parțial, nefiind îndeplinite toate exigențele procedurale menționate pentru declanșarea mecanismului preîntâmpinării practicii judiciare neunitare.

49. Referitor la primele trei condiții legale se reține că acestea sunt îndeplinite, întrucât cauza se află în curs de soluționare pe rolul Tribunalului Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, litigiul circumscriindu-se domeniului specific de reglementare prevăzut la [art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#).

50. Chestiunea de drept identificată de instanța de trimitere constă în modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor [art. 150 alin. \(1\) din Codul muncii](#), [art. 7 alin. \(1\) din Hotărârea Guvernului nr. 250/1992](#), [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#), în sensul de a se stabili dacă la calculul indemnizațiilor pentru concediul medical, pentru concediul de studii și formare profesională, pentru concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior se include sau nu indemnizația de hrană.

51. De asemenea, există dependență între lămurirea chestiunii de drept semnalate și soluționarea pe fond a cauzei, în contextul în care susținerile părților au vizat tocmai maniera în care a fost făcută aplicarea prevederilor [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#) cu privire la modul de calcul al indemnizației de hrană pentru perioada concediului medical, de studii și formare profesională, pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior.

52. Astfel cum s-a arătat anterior, una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile vizează nestatuarea de către instanța supremă asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

53. În consecință, ori de câte ori chestiunea de drept invocată a fost dezlegată anterior printr-o hotărâre obligatorie a instanței supreme, sesizarea care vizează aceeași chestiune nu mai poate fi soluționată pe fond.

54. Pornind de la aceste considerații, se constată că nu este îndeplinită condiția ca instanța supremă să nu fi statuat asupra chestiunii de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

55. Astfel, prin [Decizia nr. 13 din 16 septembrie 2024](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1052 din 21 octombrie 2024, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii a admis recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și a stabilit că:

Indemnizația de hrană reglementată de [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#) privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, nu intră în baza de calcul al indemnizației de concediu de odihnă cuvenite personalului contractual plătit din fonduri publice și funcționarilor publici.

56. Relevante pentru prezenta sesizare sunt următoarele considerente din decizia menționată: indemnizația de hrană introdusă prin [art. 18 din Legea-cadru nr. 153/2017](#), deși cu un regim fiscal diferit, a avut o rațiune juridică de reglementare identică, și anume de a asigura necesarul de hrană al salariatului în perioada lucrului. Întrucât intenția legiuitorului român a fost în sensul acordării acestui drept salarial numai proporțional cu perioada efectiv lucrată, rezultă că perioada aferentă concediului de odihnă nu poate fi asimilată timpului de muncă.

S-a mai reținut că [art. 111 din Codul muncii](#) definește, de altfel, timpul de muncă ca fiind „orice perioadă în care salariatul prestează munca, se află la dispoziția angajatorului și își îndeplinește sarcinile și atribuțiile, conform prevederilor contractului individual de muncă, contractului colectiv de muncă aplicabil și/sau ale legislației în vigoare”, concludându-se că indemnizația de hrană nu intră în baza de calcul al indemnizației de concediu de odihnă cuvenite personalului contractual plătit din fonduri publice și funcționarilor publici.

57. Se reține și că, prin [Decizia nr. 67 din 28 octombrie 2024](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1288 din 19 decembrie 2024, au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările conexe formulate de Tribunalul Constanța - Secția I civilă în dosarele nr. 2.335/118/2024* și nr. 1.358/118/2024, în vederea dezlegării următoarelor chestiuni de drept:

Dacă la calculul indemnizațiilor de concediu de odihnă, medical, zilelor de învoire plătită, incapacitate temporară de muncă și oricăror alte concedii plătite acordate salariaților din sistemul Administrației Naționale a Penitenciarelor se iau în calcul sau nu și sporurile de care beneficiază salariații, cum ar fi sporul de condiții grele, condiții vătămătoare, spor izolare, spor de noapte, spor de pază și supraveghere, compensațiile de risc /pericol

respectiv

Dacă la calculul indemnizației de concediu acordate cadrelor didactice, didactice auxiliare și nedidactice pentru perioada 1 ianuarie 2019-30 iunie 2023 se include sau nu și indemnizația de hrană acordată acestora.

58. Așadar, problema de drept anterior expusă este similară cu cea care face obiectul prezentei sesizări înregistrate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept la data de 24 octombrie 2024, chiar instanța de trimitere reținând că, în cauză, fiind vorba despre alte concedii ale salariaților, este aplicabil raționamentul [Deciziei nr. 13 din 16 septembrie 2024](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1052 din 21 octombrie 2024, a Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, spre deosebire de situația zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior care sunt, în mod efectiv, zile lucrate și pentru care, în temeiul legii, angajatului i se cuvine acordarea acestei norme.

59. Ca atare, se constată că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#) nu poate fi valorificat atât timp cât condițiile restrictive de admisibilitate nu sunt cumulativ îndeplinite, nefiind îndeplinită condiția ca instanța supremă să nu fi statuat asupra chestiunii de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

60. A doua parte a întrebării instanței de trimitere vizează aceeași chestiune, dar pentru zilele libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior, în sensul dacă la calculul acestora se poate include sau nu indemnizația de hrană.

61. Cu privire la această întrebare a instanței se constată că nu este îndeplinită condiția existenței unei chestiuni de drept veritabile, celelalte condiții de admisibilitate fiind îndeplinite pentru considerentele mai sus expuse.

62. În ceea ce privește condiția existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei, într-o jurisprudență constantă, instanța supremă a subliniat că această cerință instituie o dublă condiționare: pe de o parte, trebuie să existe o chestiune de drept veritabilă și, pe de altă parte, trebuie să fie stabilită dependența necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei pe fond ([Decizia nr. 52 din 21 octombrie 2024](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1316 din 24 decembrie 2024, și [Decizia nr. 96 din 25 noiembrie 2024](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 36 din 16 ianuarie 2025).

63. Cu referire la acest aspect, în lipsa unei definiții legale a noțiunii, în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, formată în aplicarea [art. 519 din Codul de procedură civilă](#), s-a statuat în mod constant că, pentru a se putea discuta de existența unei chestiuni de drept, este necesar ca problema de drept antamată să necesite cu pregnanță a fi lămurită, „să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept și al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecătii” ([Decizia nr. 10 din 4 aprilie 2016](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 mai 2016, și [Decizia nr. 70 din 23 octombrie 2023](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1112 din 11 decembrie 2023).

64. Astfel, pentru a exista o chestiune de drept veritabilă, trebuie ca norma de drept disputată să fie susceptibilă a constitui izvorul unor interpretări divergente și, în consecință, al unei practici judiciare neunitare, cât timp scopul procedurilor de unificare este tocmai evitarea acestora.

65. De asemenea, este în afara oricăror ambivalențe și incidența în cadrul prezentei analize a prevederilor [art. 520 alin. \(1\) din Codul de procedură civilă](#), care statuează în sensul că încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată; acesta este ținut să stabilească dacă există o problemă de interpretare a textului legal, care implică riscul unor dezlegări diferite în practica judiciară.

66. Această exigență legală, subsumată condiției privind incidența unei chestiuni de drept veritabile, a fost în mod constant subliniată în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, considerându-se că încheierea de sesizare trebuie să releve reflecția judecătorilor din completul investit cu soluționarea cauzei asupra diferitelor variante de interpretare posibile și asupra argumentelor de natură să le susțină, pentru a da temei inițierii mecanismului de unificare jurisprudențială reprezentat de hotărârea prealabilă.

67. Ca atare, din încheierea de sesizare trebuie să rezulte atât chestiunea de drept supusă lămuririi, cât și dificultatea lămuririi acesteia, prin prezentarea posibilelor interpretări diferite ale respectivei probleme de drept.

68. Pe de altă parte, [art. 2 alin. \(1\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#) stabilește în sarcina titularului sesizării inclusiv obligația de „verificare”, în sensul de efectuare a unei analize prealabile a condițiilor de admisibilitate a sesizării, printre care figurează și cea a existenței unei chestiuni de drept veritabile, care prezintă

un grad ridicat de dificultate. Nu în ultimul rând, trebuie subliniat că, din perspectiva scopului declarat al actului normativ citat, dificultatea se impune în mod necesar și obligatoriu a fi apreciată prin prisma aspectului ca respectiva problemă disputată să înglobeze potențialul generării unei jurisprudențe divergente la nivel național.

69. Or, această exigență nu a fost respectată de către instanța de sesizare, care nu a prezentat posibilele interpretări diferite date dispozițiilor legale incidente, de natură a conduce la apariția unor orientări jurisprudențiale divergente.

70. De altfel, opinia instanței cu privire la problema de drept a cărei interpretare se solicită este clară în sensul că un răspuns afirmativ poate fi dat exclusiv în privința zilelor libere suplimentare din categoria zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior.

71. Drept urmare, și cu privire la această întrebare se constată că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de dispozițiile [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#) nu poate fi valorificat atât timp cât condițiile restrictive de admisibilitate nu sunt cumulativ îndeplinite, motiv pentru care se va respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 3.119/117/2023.

72. Pentru aceste considerente, în temeiul [art. 2 alin. \(1\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 62/2024](#), cu referire la [art. 521 din Codul de procedură civilă](#),

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Cluj - Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 3.119/117/2023, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

Dacă la calculul indemnizațiilor: pentru concediul medical, pentru concediul de studii și formare profesională, pentru concediul pentru îngrijirea și creșterea copilului și pentru zilele libere suplimentare din cadrul zilelor lucrătoare care se recuperează ulterior se include sau nu indemnizația de hrană.

Obligatorie, potrivit [art. 521 alin. \(3\) din Codul de procedură civilă](#).

Pronunțată în ședință publică astăzi, 17 martie 2025.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,

Oana Cristina Popescu
